

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára
Egész évre 8 K
Fél évre 4
Negyed évre 2
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő: **OSZESZLY M. VICTOR.**
Laptulajdonos és kiadó: **BALKÁNYI ERNŐ.**
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratokat nem adunk vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: B. A. I. k. a. ny.
Eras könyvkereskedésben Alsólendva.
A nyilviter sora egy korona.

A tőke hatalma.

II.

A tőke hatalma sokkal nagyobb, mint a hadseregé. A hadsereg csak puska-ropotgatással, ágyudörgéssel, csak embertelen vérontással érvényesítheti hatalmát, — a tőke lassan, észrevétlenül hódít; hielegve, kényelmet, fényt, pompát nyujtva terjeszkedik s csak akkor érezteti erejét, mikor már áldozatra kénytelen alázatson meghódolni.

Csatában elesni dicső halál, de eladódva öngyilkosság lenni infamia!

Magyarországon — mint már hiteles adatokkal kimutattuk — sok az idegen tőke, nagyon sokan elvagyunk adósodva és az idegen tőke beözönlése, az általános eladódás egyre nagyobb méreteket ölt. Felénk kell tehát, hogy lappangva már megkezdte munkáját, tartanunk kell attól, hogy már a homályban gyengíti a magyar szent korona testét, lassan szedi áldozatait.

Ha valami bajunk van, ha valamineb szülőlködjünk, mi magyarok előszertellett szűjük az osztrákok, mert évszázadok óta kinez, gyötör, kizsákmányol; már úgy vagyunk vele, mint a szegény, elnyomott és a mostoha-testvérével, — sok bajt, keserűséget okozván neki, később minden baját, minden fájdalomát neki tulajdonítja. Kétségtelen, hogy a szegény ábra legtöbb baját, fájdalomát mostoha-testvérenék tulajdoníthatja, de sokszor megesis, hogy az árvának saját gyengéi is vannak. — Egyik ilyen saját hibánkat óhajtom szemléltetővé tenni, mikor megemlítem, hogy nálunk hiányzik a tőkegyűjtésnek egyik leglényegesebb, ugyszólván elengedhetetlen feltétele: a takarékoság. Nekem úgy tetszik, mintha egy kicsit bohém-módon élünk: sokat adunk a külsősekre és keveset törődünk a lényeggel; ha valamit építeni akarunk, mindig magasan a levegőben kezdjük és elhanyagoljuk az alapot; töltjük, töltjük a hordóba a vizet, ée nem vesszük észre, hogy a feneké lyukas, stb. E célzásaimat nem akarom mátra értelmezteni, mint egyedül csak arra, hogy fűnek-fának kölcsönt kínálunk, minden szegénységet, minden nyomort az importált tőkével akarunk eltüntetni — és egy szóval sem serkentünk senkit, — se tanult, se civil, se katonát arra, hogy takarékoskodjék. Pedig arany-igazság, hogy okszeri takarékosággal minden körülmények között boldogulhat az ember, azonban szertelen hitellel vajmi ritkán.

Fáy András, a magyar nemzet egykori mindenese, mikor az első magyar takarékpénztár alapítását ajánlotta, mikor a takarékoság rózsáinak magvait a magyar nemzet szívébe elaktarta ültetni, akkor a következőket mondta:

A takarékpénztárak nem szegényeket, kórokat ápoló intézetek, hanem inkább az

elzegényedésnek, inségnek övő eszközei, melyek e célból sem alaminzt nem osztoznak, de nem is nyereszkednek a szegénységben, hanem ingyen fánaknak, munkálkodnak, egyedül azon belső önelégedésre tartva számot, melylyel a boldogító emberiség nevében kit-ki a saját szíve szokott megjutalmazni.

Vajjon miért mondhatta ezeket Fáy András? Hisz manapság, mint már említettük, minden kóros gazdasági állapottól hitelintézeteink akarnak megmenteni. Magyarország körülbelül ötezer pénztintézet ajánlja „rendkívül előnyös és könnyen törleszthető” kölcsönt — nem is beszélve a pénz-ágensék üzérkedéseiről — boldognak, boldogtalannak, a legkisebb birtokos, a legkisebb hivatalnokot, még az egyetemi halgatót sem felejtvén ki hirdetéséből. A magyar nemzet nagy-émléki mindenését, „a költők jós-adományá” szállta meg, mikor ezeket mondta. O már akkor szükségessnek tartotta tiltakozni az ellen, hogy az elzegényedésnek és inségnek övőeszközei, a takarékpénztárak tisztán kölcsönt adó s a szegényeket és kórokat ápoló, a szegénységben nyereszkedő tárákka fájuljanak.

Az elismerést, a létjogosultságot egy-két nagyobb gazdasági missiót teljesítő hitelintézetinktől nem tagadhatjuk meg, de mikor a tőke hatalmáról beszélünk, nem hagyhatjuk szó nélkül amaz ezer meg ezer nyereszkedésre alapított száz meg százféle fajta kölcsönt kínáló intézetet, melyek idegen, importált tőkével akarnak megterhelni mindent, adósságba akarják burkolni ennek az országnak minden rögét, minden fiának lelket. Adatokat mondjunk? Tessék elolvasni az újságok hirdetési rovatait! Nézzünk utána, hogy mennyi mindenféle kölcsönt ajánló értesítőikkel árasztják el az országot! Nem kell soká kutatnunk, találnuk eleget, — mindenkinek a zsebében akad ót-hat. Vagy kérdezzük meg Amerikában élő magyar véreinket, a legtöbb nem adósságai miatt volt-e kénytelen itt hagyni ezt a rajongási szeretet földet? Ha a legtöbb szeretettel, rokoni, baráti, honitársai körét nem azért cserélte-e föl ismeretlen idegennel — kockára téve mindenét, életét, — mert hitelezői kivették szájából az utolsó falatot is? Vagy figyeljük meg az öngyilkosságok okait, vajjon a legtöbbet nem adósságai kergetik-e az öngyilkosságig menő kétségbeesésbe!?

És nem lehet-e mindezeket erőltetés nélkül összhangzásba hozni, mint főokot és okozatot egymás mellé állítani a hitel szertelen propagálásával és a takarékoság teljes elhanyagolásával? Mi azt hisszük, hogy igen. És nagyon óhajtokon, édes magyar hazánk jövődi sorsa iránt minden aggodalmunkkal kérjük az anyat, az apát, a tanítót, a lelkipászort, hogy ne lankadjon,

folytassa az eladósodás ellen a harcot: a takarékoságot tartsa szem előtt, tanítsa, hirdesse! Mert mint hosszú próbálgatásaink nemcsak meadt, de kétségbejöttön növekedő negatív eredménye mutatja, hogy a már félig kisajított lelkeket, a félig lefogalt ingókat és ingatlanokat egyedül csak a takarékosággal szabadíthatjuk fel.

Nem valami kedvöz az a körülmény, ha valamelyi országnak kevés a pénze, de a baj ügyesen, takarékosan elosztva nem oly végetes, mintha a szegény ember biztos alap, ratiomális megfontolás nélkül nagy styubsan rendezkedik be. Ne keltsük tehát azt a látszatot, mintha kiapadhatatlan ötezbőség volna nálunk, mert vállalkozó akad ugyan elég, de elégséges lesz az idegen pénzpacnak egy-egy alakulása, hogy eme látszat folytán keletkezzék vállalatok alul — meg okszeri gazdálkodás mellett is — kisussék a gyékény.

Ezt az állításunkat a záloglevelek árfolyamának mai pangása folytán keletkezett gazdasági áramlat élenként igazolja.

Azt hisszük, világos következménye az elmondottaknak, hogy mi a körülbelül pénztintézet Magyarországon mai működési formájukban nemcsak soknak, de károsnak is tartjuk. Sokkal helyesebb volna, ha a körülbelül ötezer pénztintézetnek a fele az idegen tőke importálása és szertelen propagálása helyett a magyar nép filléréit szedné össze s az összegyűjtött nemzeti tökével iparvállalatokat, gyárakat létesítené. Kölcsön helyett munkát, kereseti forrást ajánljunk a népek oly hangosan, oly lármával, mint a kölcsöntöklet tesszük: ez a gazdag, az erős nemzeti állam fölépítése lesz! Csak itt-ott egy kis lemondás a megszokott kényelemtől, egy kis önmegtartózkodás urukaink részéről!

Ha irtóznak a nemzetközi eszmének hazánkban való elterjedésétől, akkor észre kell vennünk, hogy a nemzetköziség szürke ködös homályában magyar hazánkat ezen-től láthatóvá, felismerhetővé csak a saját tökével lehet, mint hajtán csak a magyar kard; — a nagytökés államoktól behordott tőke csak eltakarja nemzeti színeinket, általánosítja nemzeti érzéseinket.

Az állami díjokok helyzete. Az állami díjokok mozgalma mindnagyon mérveket ölt az országban. Szociális bajok orvoslása érdekében nemrég megújított a harci riadó s azóta ók is, mint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak, a szertelen táborába gyűlekeznek. Legközelebb pedig gyűlést tartanak Budapesten, melyre a következők, hozzáik is megküldött erőshangu felhívást bocsájtották ki:

„A nagyközönséghez! A magyar társadalom gondolkozó és humánus tagjaihoz szólnuk, midőn ez uton bejelentjük, hogy mi, magyar állami díjokok, f. hó 18-án (vasárnap) delután fél 3 óra-

kor az Ujvárosihoz ülésteremtés, Budapest országos nagygyűlést tartunk. Tartunk pedig azért, mert munkaadók, a magyar kormány *joakorral rendező* fizetésünket, de úgy, hogy nyúgnk imár nemcsak az állam, hanem a magyar társadalomnak is szegénye. — Szegénye az államnak, mert napi 80 kr., 1 lrt. és 1 lrt 20 kr.-ig leg-többször szűk sötét, börtönörzött szobákban dolgozt bennünk, intelligens és javarészt családos embereket. Rendes tisztviselői munkát végeztek ezért az éhbért és elvárja, hogy az állami hivatal méltóságához illoen éljünk és öltözködjünk; kiszippolyozza ifjúságunk erejét, anélkül, hogy gondoskodna öregségünkör. És teszi ezt az állam, mely legfőbb erkölcsi testület, — és teszi ezt még ma is, ebben az irtozás drágaságában, mikor 1 lrt. 25 kr. egy családnak még ennyivalóra sem elég, mikor már az utcaszékpróké és nap-számokosát is — csak példaképnek említtük! — 2 K 80 fillérrel fizetik. Tanulmány-utrákul kriminál-istákat és reformálva a büntetőjogot, de nem érdeklődik aziránt, hogy honnan él tisztességesen és miből ruházódik hivatalához méltóan a díjok. Pedig de sok társadalmi bajt és bünt járhatna a fizetésünk igazán humánus, korszerű rendezésével! Mert szomorú, de igaz, hogy jelenlegi sorsunk: a legteljesebb anyagi és erkölcsi nyomorúság. Nőtlen életünk a betegségese és bűnök elleni kínosan vergődő küzdelem. Családos életünk, rongyos és éhező gyermekeinkkel, gondtli sorvado feleségeinkkel: maga a földi pokol. És ez a baromi sors miért? Mert nem bírunk olyan könnyen sztrájkolni, mint a postások vagy vasutasok! Hat nem szegénye ez a magyar társadalomnak, mely mindent szét akar tenni? Nem emel szög most, amikor a kormány egyik tagja most, a XXik században kijelenti, hogy: „hisz azért díjnjok, hogy kevés legyen a fizetésük.” — Ezen kétségbejövő helyzetünk folytán tartunk gyűlést, melyre az érdeklődők és velünk rokonszenvedők tisztelettel meghívjuk.

Állami díjnjok szervező-bizottsága.

Alsólemdva a haladás útján.

Amikor e sorolat írjuk, talán ép abban az órában járul városunk négy vezetőembere a kereskedelemügyi miniszter elé, hogy a jelenlegi magánkezelésben levő postahivatalunk államosítását kieszaközöljék. Hogy mit végeztek, vagy mit végeznek külföldön Budapest, azt még csak sejtene sem lehet, mert mint gégrült, a pécsi postagaigazgatóság bár belemenne az akuba, de a miniszterium részéről valószínűleg nem megy

minden simán. Híre kelt ugyanis, hogy a miniszter előszóba hűvösen nem is egy, hanem három erősen protestált postás aspirál néhai Varga Sándor postamesteri állására. — és félo, hogy a kegyelmes ur inkább helyt ad a protekciós három postás valamelyike áhítóasának, mint a miénkének, akiknek a Jóistenen kívül nincs senki protektorunk. S ha megtörténne, hogy egy egész város haladási törekvés sutba vágja, új postamester kinevezésével a jelenlegi mederben hagyja meg postánkat, egy egyelőre — és hamarosan! — végeszámadna Alsólemdva szép álmának, mely már a postapalota felépítésének tervéig jutott.

De ne fessünk remképeket, ne reménytelenkedjünk, hanem inkább mondjuk el: miképpen határozott városunk képviselőtestülete szombati ülésén az állami posta ügyében.

*

A szombat délutáni közgyűlésnek két fontos tárgya volt. Az egyik, Patáky Kálmán indítványa katonaság körlemzése fargyában, — a másik: a postahivatali ügye. A tagok érdeklődése e két pont körül csoportosult s elmondhatta, hogy már régen hangzottak el a gyűlésterem falai között ékebbek igék a város fejlődésért a szombatinál. — A gyűlésen a következők jelentek meg: Tomá János városbíró, Kiss Dénes, Karabélyos Elek, Kutnyeg Ferenc, dr. Filkor Márton, Toplak János, Patáky Kálmán, Kormos Armin, Varga Ferenc, Balás Béla képviselő, Tkácsics József esküdt és Bobay Géza főjegyző.

Miután előnk üdvözölte a megjelenteket s a gyűlést megnyitotta, a határozatképességet konstata.

Több apróbb ügy elintézte után rátértek a katonaság ügyére. Az előadó Patáky Kálmán volt, kinek ökszerű érvelését mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatták meg a képviselők. Végül nagy lelkesedéssel elfogadták előadó ama indítványát, mely szerint herceg Esterházy Miklóstól a tulajdonát képező várépület, valamint a feketéről és szárazhúdt közti rét egyrésze (előbbi katonai kaszárnyával, utóbbi pedig gyakorlóterület) elkérmeztesse, esetleg bérbevetesse. Továbbá kedvező válassz nyeresé eseten pedig a hadügy-miniszteriumtól egy osztály gyalogos katonaság körlemzése a város. — A szükséges lépésekkel az előjárásokat bizták meg.

Ezután a posta-ügyet tárgyalta. Előadója Bobay Géza főjegyző volt, ki az állami postahivatal mellett beszélt. Indítványozta, hogy a privát postának állami kezelésbe vétele iránt egy

küldöttével a k. város kereskedelemügyi miniszteriummal — a más névben, az indokok felsorolásával — stgrógszen megjelenjen. Egyhangúlag és nagy lelkesedéssel elfogadták. E célból felkérték K. Hajós Mihályt, Füss F. Vándort és Pollák Emil képviselőket, és Bobay Géza főjegyzőt, hogy mielőbb kihallgatásra jelentkezzenek. Egyben felkérdező dr. Nyáry Béla országgyűlési képviselő a küldöttség vezetésére.

Rosszul gazdálkodunk!

A silt galambra való hivatkozás jüt eszembe, valahányszor a piaci termény-árak nagy drágaságáról hallom panaszokdai közönségünket. Ez pedig nagyon gyakran történik. Olyan gyakran, hogy ma már szinte nincs is aktuálisabb téma a panaszokdásnál, a folytonos panaszokdásnál.

A lendvai piac mérlegosa valóban beszélnek a konyhárol kezdve egészen a kávéházakig mindenhon és mindenütt az emberek. Sőt ha így haladunk, könnyen megérjük, hogy erről kukorít a kakas hajnalban s eről ir verset Alsólemdva egyetlen költeményre, a jó Binnye bá'.

Már régóta figyelem: vajjon nem-e lehetne a panaszokdásokon kívül egybebe is menni. És rájöttem, hogy igen is lehet, nagyon is lehet. Csak akarunk kell.

Mielőtt még azt ajánlanám, hogy hát akarjunk — jöjjünk tisztába azzal, miöl ered a piaci árúk túrtelthen drágasága.

Megfigyelésből — és vonatkozással utoljára soraimra — mondom, hogy Alsólemdván két csoportra oszlik a lakosság. Vannak olyanok, akik elég szerencsések és nem szorulan a lendvai piacra, és viszont vannak olyanok, akik nem elég szerencsések és szorulanak. Az előbbiek szerencsés abból áll, hogy kerültek van és eszerint a konyhának majdnem minden szükségletét maguk természetzik; az utóbbiak szerencsésége pedig onnan van, hogy nincs kerültek és eszerint egész éven át kénytelenek a piaci árúsokat hátartalan önkényének alávetni magukat.

Akinek kerljene van, mondom, az jóformán hétszám se látja a piacot. Megterem szépen neki a kalarából kezdve a snidlingig minden, de meg is becsüli tisztességesen. Gondozza, öntözgeti, ha kell, s el nem adna befőle egy fél káposztát az Uristennek se, vagy csak nagyon ritka esetben.

Akik természetesen, azok maguknak természetesen, tehát a veőközönségnek mégis csak a piacra kell szorulan. A hús-piacot pedig csak végül kell nézni, hogy tisztába jöjjünk a drágaság okaival. A kereslet az árak iránt mindig nagyból, — a kínálat, és ebből ered, hogy közönségünk

Valakit temetnek ...

Valakit temetnek... Nem szólam harangok, Erdőn, mezőn, bérce nem haliszk a hangjok. Nincs aki gyászolja, nincsen aki bánja, Csupán az én lélkem sir folytón utána.

Csupán az én lélkem sir folytón utána, Amint a kúzdások golyókat járja. Valakit temetnek... Egy fenséges álmot. Szep utamon indult, dórén porba döntött így boldogságot.

Oszeszly M. V.

A rózsanyaraló.

— Fordítás. —

Soire ur és a felesége egész véletlenül kerültek Vernis sur Pailba — a charmeusi erdő határába. A Pail gyászkiúvnye rizegoyót a nyári verőfény alatt s furdette a zöld rétet és topolyafát, eldragatavta a házaspárt. A parton állt egy kicsi, nevétséges kedves kis falu: Poche.

Csak egygár fenyő ismerte e kis zugot, amin nem karikázott keresztül a kerékpározó, nem árasztotta el az automobil-petroleum illata s nem zavarta fel a falkavádások kúrjének búsága. — Csendes, melacsa, bájos volt az egész környék.

De mielsóba állapotban érkezett meg az ifjú házaspár e parányi edenbe! A gömbölyű, örökké mosolygó madamen röpke fúrfej rettentesen felváltak borzolva, a monsieur kezéröl lement a bőr, mikor biciklijét nem tudva feltartani egy galiba kapaskodott, ami azonban nem menthette meg, hogy a Pailban egy kis lábavetel ne vegyen a — nyakáig.

Ez a kis incidents egy kis összentközébe hozta a házastársakat, mert Mr. Soire rettentesen morgott, amiért a felesége szeszélye miatt letértek a rendes, a „Kerékpárosok utmutatója” által előirt útról s e csaknem wd tájékra kerültek.

A lamentáció a madame eldragatától, csodálkozó felkiáltása szakasztotta meg. — Oh!

Licemusóvény zárta el az útjukat s a sövényen túl kuszó, függő, a légszén uszó, égből hulló rózsasó a vadon tenyésző fák között, — buza-virág, pipacs és mákvirágolt tarka óriási fűtöl környezve egy pici nyári-lak állt, oly csinos, oly kedves, mint egy japán virágjáró, de ami már messziről küldi a norvég fenyők illatát; — egy szerelmes madárpár létszik, nagyon kacér, nagyon tisztá: angol butorka, liberty ponygólak, parfüms teák...

A ház ajtója egy esómosta, kopott, alig olvashtató cédula lögött: Kiadó.

A poeikus lelkelteti fiatal asszony lábza jött. Itt fogják szabadságidejüket tölteni. Beszélhetett az ura akármint a közlekedés, az élelemzés, a postaforgalom nehézségéről, — ó akarta s ha a férje megtagadja kívánságát, belebetegszik és tán meg is hal.

Nagy keresés után lettek a sövény között egy gyalogutak, amin levezethették biciklijüket a kis falu egyelen végéig, és a mikor tetjel, kétszerültelt és cseresznyével restauráltta magát Soire ur és felesége, egy öreg ember vezetésével vigan indultak a rózsák nyaralója felé.

Soire megkérdezte az öreg: Mennyiért adják ki a villát? Az öreg nem felelt. Akárho Soire kiáltva, majd ordítva, böge isételle kérdéses, míg végre elmosolyodott az öreg s halkán felelt:

— Oh, nem lesz drága; majd megmondja Chapot ur!

— Ó a tulajdonos?

— Nem. Ó csak festő, aki színekkel fest. A villa mellett lakik.

S levelette őket a villa mellett levő vadszőlővel befürtott kis házba, ahol palétajárdva a kezében nagyon könnyű öltözöthen fogadta őket a pikkor.

— Ki akarják bérelni a villát? — Ha butorozva van, — felelt Soire ur.

A szerelmes házaspár szemel összevillantak. Micsoda gyönyörűség! lesz élle a paradicsomban, ahol a kuszó, teljes virágukban illatozó rózsák, mint a betörő zsványok, árasztották el az ablakokat. Rózsák, de minden szinből és fajból; — rózsák, bors-, citrom-, narancs-illatú rózsák, selyem-, bársony-, peluche-szirmu tearóza, cippus-illatú halvány rózsaszín, égg, lángoló, aszínnyarchozo hasonló rózsák.

Maga a lakás szépen butorozva, kényelmes kis fészek volt.

Chapot ur szíves vendégszeretettel vette körül a látogatókat a kerthen és a kis házban.

Mikor a nap kezdett leszállni, a pikkor egy kis fészekbe látott, mintha szeretői volna a házból szábadulni. Áradó szélességgel dicsért a házat, a kertet, — elmondta, hogy a házról dugszagad és neki annyi a kétszár frank lakbör, mint Rothschildnak egy centime. Megígérte, hogy a kertel helyrehozza, sőt a házat is újra tapétáztatja.

— Újra tapétáztatom, most már harmadszor, és lehetőleg a divatszéri szét felszányoggel.

A férj és feleség összentek. Chapot ur folytatta:

inkább nagyobb árt ad valamit, semhogy kisarljan. A piaci áru pedig nem bolond, hogy kislárj ár szjabon portékájának, mikor drágán is megveszik.

Azok a falusi parasztasszonyok nagyon is jól értenek abból, hogyan kell a közönséget és a kintánost jólalkalmá kihasználni. És ha a közönség nagy magával azt csinálni, ami a parasztasszony zsebének jól esik, úgy megérdemli, hogy a panaszoldásnál sohase jusson tovább.

Hízen csak egy kis akaratnak kellene lenni bennünk, hogy egyszerűen és alaposan változtatni tudjunk a dolgon. El kellene mennünk Nagykanizsa város VI-ik és VII-ik kerületébe (az úgynevezett Kiskánizsát) s mindjárt tanulnók gazdálkodni. A Kiskánizsát asszonyokatt nagyon jól ismerjük itt Alsólendván, mert ugyiszlóval hetenként ők képezik egyszer vagy kétszer az egész lendvai piacot. Hosszu szekerekkel teszik meg a nagy utat Kanizsától Alsólendváig, igazolva ama állításomat, hogy reánk férne bizony, ha tölük tanulnánk. Arról most nem beszélök, hogy a kiskánizsaiak portékája miért olyan drága. Elgondolhatja azt mindenki, aki tudja, hogy mekkora távolságra fekszik Lendva Kanizsától, mekkora utat kell megtenniük kocsin s mennyit veszítenek napszámban és a házi teendőkben a kiskánizsaiak, és hogy egésznapos túrára hoznak jönnék. Csúpn az ottani viszonyokról kívánok szólni, amit személyes tapasztalatokból ismerök.

Kiskánizsán nincsen ház, ahol kert ne volna, telve veteményekkel. Ugyan Lendván is sok az ilyen ház, de mégis különbözően annyiban, hogy míg itt egyes-egyedül a kertulajdonosnak terem minden, addig a kiskánizsaiak ugyiszlóval csak a piacnak teremnek, bár ez mellett maguktól sem vonnak meg semmit. A nagykanizsai piac is a kiskánizsaiak képezik. Terményeik mindig kelendősek, mert ők maguk igyekeznek legjobban azon, hogy letölent adót erejüket az okos gazdálkodás terén is felhasználják. A vörstől földet vesznek örökre vagy bérbe és azt beültetik minden néven nevezendő terménnyel, amit csak elképzélhet az elme s amire csak egy élelmi piacnak szüksége lehet.

Kanizsa határában gazdálkodnak ugyancsak a piac érdekében még az odavándorolt szerbek is, kik a vörstől szintén nagyobb terjedelmű földterületeket vettek bérbe, vagy örökök. Ott meg főleg a dinnyét, ugorkát, zöldsipaprikát és paradicsomot termesztek.

Innen erdőt azután az, hogy Kanizsa piaza sohsem szükülökdi semmiben. Nemcsak a kiskánizsai nagy, hanem a választék is, eszerint minden ember a saját gustusza szerint vásárolhat.

— Nem csodálkozok a villa elős ára felét? —
Madame Soire nagyon csodálkozott, pedig az ura igen biztatta a könyökével, hogy ne csodálkozzék.

— Hát azon se csodálkozok, mennyire el van hanyagolva a villa környéke? —

— De igen, — szólt a házaspár, — de ez mind oly gyönyörű!

— És nem kérdik, hogy ez olcsóságnak, ez elhagyatottságnak nincsen-e valami rejtélye? —
Természt Isten, csak nem járnak kísértetek a házban? — szólt ijvedve a szép asszony.

— Ah, ennél is rosszabb! — felelt a festő rejtélyes, sötét mosolyal.

— Talán egy rémes bűn? —

— Igen, madame, egy szép asszonyt gyilkoltak meg ép az óna háta mögött... —

(Madame Soire ijedten ngrott fére.)

— A gyilkos küzdött a szép asszonnyal, aki dühösen védte magát, mert hajlított odapadtak a gyilkos keze nyorán a falhoz... —

— Borzasztó! —

— A gyermeket megfojtotta, a szolgát a vízbe ölte, — folytatta Chapot.

— És a férj? — kérdezte rémült szemekkel Soire ur.

— Kalapácsos ütötték agyon e fa mellett. A gyilkost sohase sem találták meg. Most már tudják, miért? — Enkkor Ezerjómban voltam. De ha akarják, írják alá a szerződést.

Madame Soire hálávalányan nézett kedves férjére s aztán úgy susogta:

— Majd megmondjok a dolgot és ha megengedi, majd visszajövök.

— És büszkén elátvozza nem láthatók a Chapot ur gunyos nevetését, aki örült, hogy a villa ismét az ő tulajdona maradt — ingyen.

Azt tartom, nem hogy megérdemlötésünkbe kerülne valamit eltalajdonítani a kiskánizsai termesztfőltől. Csúpn egy-két olyan szorgalmas gazda kellene ide, aki földet bérelne és kertet csinálna. A város pedig olcsón kiadná bérbe, vagy eladná örökre a nélkülözhetetlen — de természetesen nem utolsó — földet, hogy a barát képes legyen a közönség kívánalmához is alkalmazkodni, a saját szükségletei mellett.

Szóval: olyan emberek kellene ide, akik nemcsak panaszolják, de gazdálkodni is tudnak.

Mert Alsólendva idáig rosszul gazdálkodott.

HIREK.

A modern hazafiság.

Bravó Kassa! Vivát Abaujármergye! Le a kalapot a felvidéki hazafias élelmesség, vagy élelm hazafiság előtt!

Minap olvastuk a jeles udjónságot, hogy Abaujármergye a tervezett Rákóczi-szobor javára sorsjátékot rendez. A sorsjegyeket már nyomtatják s ma holnap forgalomba kerülnek. Rajtuk lesz a nagy fejedelmek képe, esetleg a száz szabaton összerongyolt kuruc-zászló, vagy legalább a jele...

És ez a sorsjegy nem is lesz valami drága. Két korona, vagy tán csak ötven krajcár. Részét vehet a játékban mindenki, aki csak trafikokban meg szokott fordulni. Pályázhatik a kivánatos „hauptreferent-re s közben kegyeletesen adozik is a nagy fejedelmek emlékének; jászva szerez e kép a bölcis szoborbizottság százéves koránál, talán többet is a szent célnak. Bravó, éljen, vivát!

Lehet, hogy annak van igazsága, aki úgy fogja föl a dolgot, amit föntebb olvasható. De tudja isten, hogy az a hitves, hogy ebből mennyit kell a játék a hagyomány legszentebb érzésével nem volt még! Rákóczi szobor és sorsjáték! Micsoda balga, mucsiat izelenség és két szót összeavartak!

Rákóczi neve a megzemléstett önfeledőzást, a honserlelem ideális magaslattat juttatja eszünkbe. Viszont a sorsjáték, a lutrizás az emberek legalacsonyabb ösztönét a gyors meggazdagodást, a munka nélkül való pénzszerezést jelezi ki. S ime azok város, vármegye, mely a népnek e szomorú, alacsony ösztönét Rákóczi szent nevével akarja táplálni. Ezt nem lehet szó nélkül hagyni.

Mire való a Rákóczi-szobor? Ha a történelem legdiösőbb alakjait iránt az utódokban élő hálát és tisztelet érzést öntni hirdesse. Ez a szobor felállításának oka, célja és jelentősége.

Szerencsétlőkötök tiszta nyeregembe azonban nem illo szobora, legkevésbé Rákóczi-szobora. Ha átérzem és megértem Rákóczi Ferenc történelmi jelentőségét; ha fölélkeis az a tudat, hogy magyar vagyok, ami nem lehetek, ha Rákóczi nem harcolta volna meg dios csatáját és nem járta volna végig golygóját: fogok adni egy fillért, vagy annyi fillért, amennyit adhatok az ő szobrára.

Ez a fillér aztan ércebe válik. Mert ez a fillér a hála, a lelkesedés ércdarabja.

De annak a másik koronának, vagy akár aranyknak nincs helye a Rákóczi-szobor talapzatán, melyet azalt a fenközt (2) gondolatallal fizet le a hazafi, hogy termet csináljon vele, vagy zongorát, autómobil, értékes csecseszebet, vagy 40.000 forintot nyerjen fönyereimben.

Ha Rákóczi emléke nem nyitja ki a pénz-tárkálót, sohse álljon inkább az ő szobra, semhogy erőketelen szerencsétlőkötök hulladékát, pinkapáncze feleslegét fordítsák rá.

Neubauer András Alsólendva város közönségének gyászva. Egy régi, általánosan ismert és tisztelt polgár ragadtott ki körünköböl a halál. Ne u bauer András szállodalátaladó mos, megyebizottsági tag, városi képviselő hunyt el folyó hó 13-án delután 4 órákor 56 éves korában. Neubauer csak a közelmulban épült föl egy súlyos bajból s akkor annyira visszanyerte egészségét, hogy a társaságokban is megjelenhetett; de egy-két nappal a halála előtt ugyanllyanra súlyosbodott baja, hogy orvosi tanácsra ágyban kellett maradnia. Kedden delután pedig végzett vele a halál. A gyászír érthető megdöbbenést kellett závorszerete, mert mindenki sajnálattal vette a kedvelyes öreg ur váratlan elhunytát. A városzhá osrmára kitűzték

a gyászlobogót, a család pedig jelentést adott ki az őt értesítéséről.

Temetésé csütörtökön ment végbe a város és környékének általános részvétele mellett. Alig akart ember Lendván, aki ne kísértete volna el végezni útjára Neubauer Andrást. A gyászoktet elhalmozták a családtagok, a jobarátkot és tisztelő koszorúkat, melyek közül a következő szalagfeliratokat tudtuk összeírni: Fejletheten lenjennek; Szeretet atyjánknak — Hermin, Pali, lonka; Alsólendva nagyközség képviselőtestülete; Polgári Olvasókör — hű tagjának; Langer Ernő és családja; Fejletheten kártársainknak — szaktársai; Szeretet főnökünk — a pinécere; Utolsó üdvözlét — András és családja.

Halálözás. Súlyos csapást érte Graf József, a helybeli ernyőgyár műszaki igazgatóját. Edesenja meghalt Rédicsen. A köztisztelhetlen állt mártona teemet az itteni ír. temetőbe hozták s nagy részvét mellett csütörtökön deléltőt adták át az anyaföldnek.

Megváltoztatott tanítók. A Magyar Földhitelezet által a községi fiasiskolákba tanított a gyümölcsfajtenyésztést oktató közösi kertészek részére a gyümölcsfajtenyésztés terjesztése és oktatása körül szerzett érdemek jutalmazása céljából az 1907. évre kitűzött 21 jutalomdíjat az e célra alakult bíráló-bizottság kiadhatónak találta és a zala tanítók között Ország. Kálmán alsólendvai tanítónak 400 koronát, Monda Ferenc csesztényi tanítónak 200-át és Mikler Gyöny lógrádi tanítónak 200-át adatlét a bizottság.

Eljegyzés. Gumilár Mihály teleknyóvi hivatalnok egyet váltott Zala Zylva kisasszonnyal Nagykanizsán.

Táncmulatok. A Réducsi ifjúság Kancsal István vendéglőjében vasárnapn a táncmulatokot rendez. Kezdeté delután 8 órákor kezd. Belpódjai személyenkint 40 fillér, családjegye 80 fillér.

Országos vásár. Alsólendván a legközelebbi országos vásár augusztus 28-án, szerdán lesz.

Állategészségügy. Az osztrák földművelésügyi miniszter — ragadósszrj és korfámjást — a hasított körmű által bevitelét Ausztriába az egész alsólendvai járás területéről sirőnyileg tiltotta.

Házalásról elítelt végbe. Irtunk már arról, hogy szolgabírógáson perbe fogta Novák Béla utató, aki a Fischel Fülöp Fia nagykanizsai könyvnyomda-cég igazgatóvala végkielcselste Alsólendvát. A tárgyalást ebben az ügyben kedre titűtök ki, melyre megidéztek Novákt. Novák a tárgyalás folyamán tagadta, hogy az „Alsólendvai Híradó” 31-ik számában megjelölt napon, aug. 25-én a járásba, hanem bevallotta onken el-előnével, hogy igen is szokott háza megvásárolni lerándulni hozának a főnöke megbízása nélkül. Kitűnt tehát, hogy a Fischel-cég egy másik végbécét is nyakunkra szokta köldeni, amit különben a tanuvallomások is megerősítettek. Érekes volt hallani a tárgyaláson egyik helybeli ügyvéd kijelentését, aki Novákról azt mondta, hogy minden megvásárolt és előzetes értesítés nélkül állított be hozzá és nagyon erőszakoskodott a portékájával. — Nováktól 100 korona pénzbírságra, illetőleg 5 napi elzárásra ítélték, amit ő megellegebített.

Utcai botlány. Budai Kálmán és Janca József napzásokon az itt folyó aszfaltozási munkálatoknál vannak alkalmazva. Tegnap deléltől valamely felett összeveszt a két munkás, amiből kifolyólag egy kis parázsverekedett rögtönként a Főutóban. Fa-darabokkal egymásra támadtak, úgy hogy mindketten könnyebb sebesüléssel kerültek ki a csatából. Fejlethetenek őket a helybeli csendőrségen.

Szerencsétlenség a fegyverrel. Már egy ízben megemlékeztünk arról a sajnálatos véletlen szerencsétlenségről, mely a nagy kanizsai és hó 3-án jászódott le. Ugy történt a dolog, hogy Malek Károly novai fogorvossegéd vadászaton volt Molnár László utasbissal s hazafelé menve utközben betérték a kasztribába, hol Klein Ernő barátjuk tartózkodott. A három férfi csakhamar beszélgetésbe elegyedett, miközben Klein, ki valamikor a francia idegen legionál katonáskodott, afrikai tapasztalatairól mesélgétt. Később feláll az asztal mellől s az ottani fegyverfogóasztal kezdte mutogatni. Ezt látva Malek, elkérte a fegyvert s is is megpróbálta. Az ide-oda való forgatás közben elsült a puská és Klein, aki a cső előtt állt, halántékán találva összeesett. Malek

